

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИОТЕРАПІЇ, КУРОРТОЛОГІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

Спеціальність: **277 «Фізична терапія, ерготерапія»**. Обсяг: **3 кредитів ECTS (90 год.)**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія** Навчальні заняття: **практичні заняття**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 49** Підсумковий контроль: **залік**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)** Пререквізити: **ВК20, ВК22,**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **IV**
Семестр(и): **VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейсера, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Латогуз Сергій Іванович** email: **si.latohuz@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): <https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5747>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» спрямований на формування у майбутніх лікарів здатності аналізувати сучасні тенденції, наукові досягнення та клінічні підходи в галузі фізіотерапії, курортології та медичної реабілітації. Дисципліна охоплює теоретичні засади фізичних методів лікування, принципи санаторно-курортного оздоровлення, а також сучасні моделі комплексної реабілітаційної допомоги. Особлива увага приділяється доказовій базі, міждисциплінарній взаємодії та індивідуалізації реабілітаційного втручання залежно від нозології.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів вищої освіти уявлення про систему знань щодо механізмів дії лікувальних фізичних чинників, показань та протипоказань, правил їх призначення при різних захворюваннях, набуття здобувачами вищої освіти знань про можливість використання лікувальних фізичних чинників на різних етапах лікування та реабілітації для найбільш ефективного і раннього повернення хворих та людей з інвалідністю до побутових і трудових процесів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації» здобувач знатиме: принципів дії та використання сучасного фізіотерапевтичного обладнання, таких як апарати для електротерапії, лазеротерапії, ультразвукової терапії тощо; природні фактори, такі як мінеральні води, лікувальні грязі, кліматотерапія можуть бути використані для відновлення та підтримки здоров'я; можливі ризики та ускладнення, пов'язані з фізіотерапевтичними та курортними процедурами, і здатність вживати заходів для їх мінімізації. Буде вміти: оцінювати результати застосування різних фізіотерапевтичних методів, розуміти їхні переваги та обмеження для конкретних пацієнтів; складати індивідуальні плани лікування для пацієнтів з використанням курортних ресурсів, враховуючи показання та протипоказання; розробляти індивідуальні програми реабілітації, враховуючи фізичний та психологічний стан пацієнта, його особливості та потреби; аналізувати новітні наукові дослідження в галузі фізіотерапії, курортології та реабілітації, застосовувати їхні результати у практичній діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій

Не передбачено ОПП

Перелік тем практичних занять (30 год.):

Тема 1. Місце і роль фізіотерапії, курортології та медичної реабілітації у системі охорони здоров'я населення України. Класифікація фізичних факторів, механізми лікувальної дії, показання та протипоказання до застосування. Техніка і методика проведення процедур.

Тема 2. Фототерапія. Лазеротерапія, магнітотерапія, магнітолазеротерапія. Використання з лікувальною та профілактичною метою ультрафіолетового, видимого та інфрачервоного світла. Механізми дії, показання та протипоказання, техніка та методика проведення процедур

Тема 3. Механічні фактори. Механізми лікувальної дії. Ультразвукова, ударно-хвильова терапія показання, протипоказання, техніка та методика проведення процедур. Фізикофармакотерапія. Організація фізіотерапевтичної служби в Україні (семінар-екскурсія у бальнео-фізіотерапевтичне відділення базового санаторія).

Тема 4. Основні курортні лікувальні фактори (клімат, мінеральні води, грязі). Механізми дії, показання і протипоказання. Теплолікування. Гідробальнеотерапія. Техніка та методика проведення процедур. Кріотерапія.

Тема 5. Принципи відбору на санаторно-курортне лікування. Покази та протипокази до санаторно-курортного лікування. Головні курорти України та світу.

Тема 6. Техніка безпеки у фізіотерапевтичному кабінеті. Допомога при невідкладних станах.

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

Тема 1. Місце і роль фізіотерапії, курортології та медичної реабілітації у системі охорони здоров'я населення України. Класифікація фізичних факторів, механізми лікувальної дії, показання та протипоказання до застосування. Техніка і методика проведення процедур.

Тема 2. Фототерапія. Лазеротерапія, магнітотерапія, магнітолазеротерапія. Використання з лікувальною та профілактичною метою ультрафіолетового, видимого та інфрачервоного світла. Механізми дії, показання та протипоказання, техніка та методика проведення процедур

Тема 3. Механічні фактори. Механізми лікувальної дії. Ультразвукова, ударно-хвильова терапія показання, протипоказання, техніка та методика проведення процедур. Фізикофармакотерапія. Організація фізіотерапевтичної служби в Україні (семінар-екскурсія у бальнео-фізіотерапевтичне відділення базового санаторія).

Тема 4. Основні курортні лікувальні фактори (клімат, мінеральні води, грязі). Механізми дії, показання і протипоказання. Теплолікування. Гідробальнеотерапія. Техніка та методика проведення процедур. Кріотерапія.

Тема 5. Принципи відбору на санаторно-курортне лікування. Покази та протипокази до санаторно-курортного лікування. Головні курорти України та світу.

Тема 6. Техніка безпеки у фізіотерапевтичному кабінеті. Допомога при невідкладних станах.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 120 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Фізична терапія та курортологія : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня 1 курсу мед. ф-ту спец. 227 - «Фізична терапія, ерготерапія» / уклад. : Д. І. Дац, С. М. Канигіна, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 161 с.
2. Фізіотерапевтичні та курортні фактори лікування в гастроентерології і пульмонології : навч. посіб. для самостійної роботи студентів IV курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної ОК «Актуальні проблеми фізіотерапії, курортології та реабілітації»/ уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 74 с.
3. Абрамов В.В. Фізична реабілітація, спортивна медицина. Підручник для студ. медичних ВНЗ / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич та ін. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. — 456 с.
4. Александровіч Р. Малий атлас з анатомії. К.: Медицина - 2017 – 136 с.
5. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І. І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с
6. Костюкевич В.М. «Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях»: Навчально-методичний посібник / В.М. Костюкевич. – Вінниця: Планер, 2016. – 159 с
7. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 372 с. (615.82/О-75)

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА